

Prikaz naučne konferencije

UDK: 33:005.745(497.11)"2018"(049.32)

doi:10.5937/ekonhor1803269N

V-TA MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA: CONTEMPORARY ISSUES IN ECONOMICS, BUSINESS AND MANAGEMENT - EBM 2018

9-10. novembar 2018, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu,
Kragujevac, Republika Srbija

Jelena Nikolić*

Brojni izazovi i problemi u oblasti ekonomije i menadžmenta uslovljavaju različite teorijsko-metodološke odgovore koji podrazumevaju razvoj novih koncepata, metodologija, metoda, modela i tehnika. Polazeći od kompleksnosti, aktuelnosti i relevantnosti savremenih problema ekonomije i menadžmenta, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu organizovao je V-tu međunarodnu naučnu konferenciju *Contemporary Issues in Economics, Business and Management* (EBM 2018), koja je održana 9. i 10. novembra 2018. Predmet razmatranja, u radovima koje su dostavili i prezentirali učesnici EBM 2018, bile su različite teme iz oblasti menadžmenta, marketinga, globalizacije, regionalizacije, računovodstva, poslovnih finansija, informacionih sistema i kvantitativnih metoda

i modela u ekonomiji i menadžmentu. Bijenalna međunarodna naučna konferencija EBM 2018 okupila je, do sada, najveći broj učesnika, ukupno 127 autora - 88 autora sa visokoobrazovnih institucija u Srbiji i 39 autora iz inostranstva (Poljska, Rusija, Nemačka, Slovenija, Japan, Španija, Hrvatska, Mađarska, Bosna i Hercegovina), koji su podneli 64 rada.

Na naučnoj konferenciji EBM 2018, podneta su tri uvodna referata.

Oslanjajući se na teoriju društvenog identiteta, D. Tipurić (Ekonomski fakultet Univerziteta u Zagrebu, Republika Hrvatska), u svom uvodnom izlaganju se bavio pitanjem organizacione identifikacije, kao procesom kognitivnog povezivanja pojedinca i organizacije, sa posebnim osvrtom na proces organizacione identifikacije u visokoobrazovnim institucijama na području Jugoistočne Evrope. Posebno je istaknut značaj razumevanja stepena u

* Korespondencija: J. Nikolić, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Kragujevac, Liceja Kneževine Srbije 3, 34000 Kragujevac, Republika Srbija; e-mail: jnikolic@kg.ac.rs

kojem se zaposleni identifikuju sa organizacijom, jer doprinosi njihovoj posvećenosti poslu koji obavljaju u toj organizaciji, zadovoljstvu poslom, kao i ostvarenim performansama. Pored organizacione identifikacije, ukazano je na značaj istraživanja profesionalne identifikacije. Dobijeni rezultati pokazuju da se nastavnici i saradnici iz oblasti menadžmenta u većoj meri identifikuju sa visokoobrazovnom institucijom u kojoj su zaposleni nego sa profesijom.

Uvodna izlaganja B. Begovića (Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Republika Srbija) i V. Kufenka (Institut za ekonomiju Univerziteta u Hohenhajmu, Nemačka), bila su posvećena relevantnim problemima izgradnje efikasnih institucija i njihovog značaja za ekonomski rast i razvoj. U izlaganju B. Begovića, zasnovanom na komparativnom istraživanju povezanosti institucija i kulture, s jedne strane, i ekonomskog rasta, s druge strane, ukazano je na potrebu za traženjem odgovora na pitanje: da li su i u kojoj meri institucije i kultura alternativna ili komplementarna objašnjenja? Zaključeno je da institucije i kultura kao komplementarni mehanizmi imaju značajan uticaj na ekonomski rast. Zajedničko delovanje institucija i kulture, kao faktora ekonomskog rasta, pruža dobru osnovu za sprovođenje teorijskih i empirijskih istraživanja. Baveći se, takođe, analizom institucija, V. Kufenko je posebnu pažnju posvetio problemu kauzalnosti institucija i nejednakosti i, shodno tome, traženju odgovora na pitanje: da li institucije doprinose povećanju ili smanjivanju nejednakosti? Shodno navedenom, znanja o institucionalnom okviru, sa stanovišta formalnih i neformalnih institucija, od posebnog su značaja za razumevanje problema nejednakosti i ublažavanje negativnih posledica analiziranog problema.

Nakon uvodnih izlaganja, učesnici Konferencije su prezentirali radove u okviru sledeće četiri tematske oblasti: *Ključni izazovi menadžmenta i marketinga, Globalizacija i regionalizacija, Računovodstvo i poslovne*

finansije i Primenjena informatika i kvantitativni metodi u ekonomiji i menadžmentu.

U okviru prve sesije *Ključni izazovi menadžmenta i marketinga*, prezentirani su radovi koji se bave upravljanjem znanjem, organizacionim dizajnom i učenjem, korporativnim upravljanjem, upravljanjem inovacija i preduzetništvom. Najveći broj radova bio je posvećen odgovarajućim aspektima upravljanja znanjem i njegovoj primeni u različitim organizacijama, kao i implikacijama organizacionog učenja i dizajna za upravljanje znanjem. Respektujući značaj inovacija i preduzetništva u savremenim okolnostima, identifikovani su relevantni faktori i podsticaji inovativnosti, kao i odgovarajući načini finansiranja preduzetničkih poduhvata. Posebno je istaknuta uloga visokoobrazovnih institucija i potreba za transformacijom tradicionalnih u preduzetničke univerzitete. Analizirani su interni i eksterni mehanizmi korporativnog upravljanja u tranzicionim ekonomijama i zaključeno je da visoka koncentracija vlasništva negativno utiče na finansijske performanse, kao i da se bolje performanse postižu međunarodnim akvizicijama u odnosu na domaće.

Na drugoj paralelnoj sesiji, *Ključni izazovi menadžmenta i marketinga*, prezentirani su radovi koji tangiraju probleme upravljanja ljudskim resursima, korporativne društvene odgovornosti i digitalnog marketinga. Učesnici sesije su diskutovali o savremenim istraživačkim modelima, kao i o rezultatima sprovedenih empirijskih studija. Predstavljen je koncept brenda poslodavaca i nivo njegove razvijenosti u preduzećima različite veličine i vlasničke strukture. Objasnjen je fenomen Industrije 4.0, ukazano na načine na koje proces digitalizacije utiče na poslovanje u savremenom turbulentnom okruženju, kao i na neophodne kompetencije zaposlenih u novoj generaciji digitalizovanih fabrika. Posebna pažnja je posvećena bezbednosnim aspektima i zaštiti podataka u domenu mobilne trgovine. Autori su razmatrali i specifičnosti elektronske pozitivne

usmene komunikacije u funkciji poboljšanja imidža turističkih destinacija. Istaknuta je uloga finansijske pismenosti klijenata prilikom korišćenja bankarskih usluga.

Sesija *Globalizacija i regionalizacija* bila je posvećena razmatranju ključnih ekonomskih izazova u Republici Srbiji i regionu, kao što su: ekonomski razvoj, makroekonomska stabilnost, stabilnost finansijskog sistema, stanje i perspektive razvoja finansijskog tržišta, konkurentnost, inovativnost i efikasnost ekonomske politike. Imajući u vidu da se u zemljama regiona i dalje osećaju posledice globalne ekonomske krize, njihovo prevazilaženje i dalje predstavlja jedan od ključnih izazova ekonomskog rasta i razvoja. Shodno tome, u prezentiranim radovima, posebna pažnja je posvećena preispitivanju važećih makroekonomskih paradigmi, kao i pitanju efikasnosti monetarne i fiskalne politike u uslovima visokog javnog duga, budžetskog deficita i niskih kamatnih stopa. Analizirajući stanje finansijskog sistema, autori su zaključili da je poslednjih godina došlo do konsolidacije bankarskog sektora i porasta kreditne aktivnosti, ali da su posledice finansijske krize i dalje jako uočljive u ostatku finansijskog sistema, pre svega, na finansijskim berzama u regionu. Na kraju, učesnici sesije su se saglasili da će dinamiziranje ekonomskog rasta i razvoja regiona zavisi, pre svega, od sposobnosti kreatora ekonomske politike da aktiviraju inovacioni potencijal i podrže razvoj inovativnosti, čime bi se obezbedilo dugoročno povećanje konkurentnosti privrede i održiv ekonomski razvoj.

Prezentirani radovi u okviru sesije *Računovodstvo i poslovne finansijske* se tematski mogu podeliti u dve grupe. Prva grupa obuhvata radove u kojima su istraživani aktuelni problemi finansijskog upravljanja savremenim korporacijama. Predmet istraživanja u radovima se odnosio na pravila za odobrenje inicijalne javne ponude običnih akcija i uticaj njihovog relaksiranja na inovativnost kompanija, performanse alternativnih modela za predviđanje volatilnosti

deviznih kurseva, kao i uslovljenost profitabilnosti i tržišne vrednosti preduzeća aktivnostima upravljanja porezom na dobitak preduzeća.

U drugoj grupi radova, istaknut je značaj primene upravljačko-računovodstvenog instrumentarija u savremenom poslovnom okruženju. Posebno su elaborirani alternativni pristupi pripremi budžeta i odnos između izveštavanja o društvenoj odgovornosti korporacije i njenih finansijskih postignuća. Značajna pažnja je posvećena razmatranju domena i ograničenja delovanja Državne revizorske institucije, kao i komparativnoj analizi uzroka promene revizorskog mišljenja.

U radovima koji pripadaju sesiji *Primenjena informatika i kvantitativni metodi u ekonomiji i menadžmentu* razmatrana je primena modernih informatičkih i kvantitativnih metoda, modela i tehnika u ekonomiji i menadžmentu, kao što su evolutivni algoritmi za kompleksne optimizacione probleme, klasterizacija tekstualnih podataka za podršku tržišnim istraživanjima, veštačke neuronske mreže za utvrđivanje parametara modela prihvatanja tehnoloških dostignuća, DEA metoda, savremeni pristupi digitalizaciji u upravljanju katastarskim podacima, kao i primena savremenih informacionih sistema. Ukazano je na potrebu da se istraživanja modela prihvatanja tehnoloških dostignuća, koji se tradicionalno bazira na strukturnom modeliranju, prodube primenom veštačkih neuronskih mreža (ANN). U cilju istraživanja ključnih indikatora nacionalnog inovacionog sistema, učesnici su razmatrali mogućnosti primene DEA neparametarskog pristupa baziranog na linearnom programiranju. Takođe, razmatrane su glavne prednosti, problemi i izazovi koji se odnose na implementaciju CRM sistema. U cilju unapređenja efikasnosti institucija visokog obrazovanja kroz proces digitalizacije, posebna pažnja je posvećena analizi informacionih sistema koje primenjuju univerziteta u Poljskoj.

Zaključci do kojih su istraživači došli, a koji su prezentirani na plenumu, u uvodnim referatima, i u okviru analiziranih sesija, predstavljaju polaznu osnovu za pružanje adekvatnih odgovora na različite izazove u oblasti ekonomije i menadžmenta.

Konferencija predstavlja dobru priliku istraživačima za razmenu ideja i prezentiranje rezultata istraživanja, kao i za jačanje međunarodne saradnje i razvoj različitih oblika akademske saradnje.

*Primljeno 5. decembra 2018,
nakon revizije,
prihvaćeno za publikovanje 12. decembra 2018.
Elektronska verzija objavljena 28. decembra 2018.*

Jelena Nikolić je docent na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu, gde je doktorirala iz oblasti korporativnog upravljanja. Izvodi nastavu na nastavnim predmetima Uvod u menadžment, Teorija odlučivanja, Korporativno upravljanje i Teorija korporativnog upravljanja. Ključne oblasti njenog naučno-istraživačkog interesovanja su: strategijsko odlučivanje, korporativno upravljanje i korporativno preduzetništvo.